

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę.

Sprawdź, czy kod na naklejce to
M-100.

Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny

Formuła 2023

HISTORIA MUZYKI

Poziom rozszerzony

Symbol arkusza

MHMP-R0-**100**-2305

DATA: **15 maja 2023 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**

CZAS TRWANIA: **180 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **właściwy arkusz egzaminacyjny**, tj. arkusz we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwy** arkusz – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwy** arkusz – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 22 strony (zadania 1–17), *Przykłady nutowe do wybranych zadań* oraz płytę z nagraniami.
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie arkusza oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. Rozwiązania i odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Do wybranych zadań dołączono przykłady dźwiękowe nagrane kolejno na płycie. Te zadania oznaczone są w arkuszu znakiem 🎧.
5. Wykaz przykładów dźwiękowych zamieszczono na 4 stronie.
6. Przykłady nutowe do wybranych zadań, oznaczonych znakiem 🎵, znajdują się w *Przykładach nutowych do wybranych zadań*. Przed zapoznaniem się z nagraniami i zapisem nutowym przeczytaj uważnie treść poleceń.
7. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
8. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
9. Nie wpisuj żadnych znaków w tabelkach przeznaczonych dla egzaminatora. Tabelki są umieszczone na marginesie przy każdym zadaniu.
10. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.

**Zadania egzaminacyjne są wydrukowane
na następnych stronach.**

WYKAZ PRZYKŁADÓW DŹWIĘKOWYCH 🎧

Zadanie 3.2. – Ścieżka 1.

Zadanie 4. – Ścieżka 2.

Zadanie 6. – Ścieżka 3.

Zadanie 8. – Ścieżka 4.

Zadanie 10.

Przykład 1. – Ścieżka 5.

Przykład 2. – Ścieżka 6.

Przykład 3. – Ścieżka 7.

Zadanie 12. – Ścieżka 8.

Zadanie 14. – Ścieżka 9.

Zadanie 1.

Poniższa ilustracja przedstawia orszak greckiego boga Dionizosa.

www.theoi.com

Zadanie 1.1. (0–1)

Podaj nazwę pieśni chóralnych wykonywanych ku czci Dionizosa.

.....

1.1.

0–1

Zadanie 1.2. (0–1)

Podaj nazwę instrumentu związanego z kultem Dionizosa używanego przez postać przedstawioną na ilustracji.

.....

1.2.

0–1

Zadanie 2. (0–2)

Uzupełnij zdania. W wyznaczone miejsca wpisz: 1. nazwę epoki, 2. funkcję muzyki, 3. typ faktury.

Piotr z Grudziądza, Wincenty z Kielczy i Mikołaj z Radomia to kompozytorzy epoki

(1.) Wśród zachowanych kompozycji tych twórców

dominują utwory o charakterze i treści (2.) *Gaude*

Mater Polonia Wincentego z Kielczy jest hymnem utrzymanym w fakturze

(3.)

2.

0–1–2

Zadanie 3.

W przedmowie do wydania *Psałterza* Mikołaj Gomółka napisał:

*Są łączniuchno uczynione
prostakom nie zatrudnione.
Nie dla Włochów, dla Polaków.
Dla nászzych prostych domaków.*

Na podstawie: Mirosław Perz, *Mikołaj Gomółka*, Warszawa 1969.

3.1.

0-1

Zadanie 3.1. (0-1)

Wyjašnj, jaki cel przyświecał pomysłodawcy publikacji *Psałterza* biskupowi Piotrowi Myszkowskiemu i autorowi muzyki psalmów Mikołajowi Gomółce.

.....

.....

.....

3.2.

0-1-2

Zadanie 3.2. (0-2) 🗣️

Wysłuchaj psalmu *Wsiadaj z dobrym sercem*.

Wymień trzy cechy psalmu, które potwierdzają, że mógł być on zaśpiewany przez muzykujących amatorów – *prostych domaków*.

1.
2.
3.

3.3.

0-1

Zadanie 3.3. (0-1)

Podaj imię i nazwisko innego polskiego kompozytora z XVI wieku, który jest autorem pieśni religijnych z polskim tekstem. Podaj tytuł jednej z jego pieśni.

Kompozytor:

Tytuł pieśni:

Zadanie 4. 🎧

Wysłuchaj chanson Orlanda di Lassa *Bonjour mon coeur* w interpretacji zespołu Swingle Singers, zrealizowanej w II połowie XX wieku.

Zadanie 4.1. (0–1)

Wymień dwie cechy języka muzycznego, które wskazują na renesansowe pochodzenie wysłuchanej chanson Orlanda di Lassa.

1.
2.

4.1.

0–1

Zadanie 4.2. (0–1)

Wymień dwie cechy języka muzycznego, które pozwalają rozpoznać, że zespół Swingle Singers dokonał współczesnej aranżacji chanson Orlanda di Lassa.

1.
2.

4.2.

0–1

Zadanie 5.

Na poniższej ilustracji przedstawiona jest jedna z odmian lutni. Ten instrument w epoce baroku często wchodził w skład grupy realizującej *basso continuo*.

wikiwand.com

Zadanie 5.1. (0–1)

Podaj nazwę instrumentu przedstawionego na ilustracji.

.....

5.1.

0–1

5.2.

Zadanie 5.2. (0–1)

0–1

Podaj nazwy dwóch innych instrumentów wykorzystywanych w epoce baroku dla realizacji *basso continuo*.

1.

2.

5.3.

Zadanie 5.3. (0–1)

0–1

Opisz barokową praktykę wykonawczą dotyczącą realizacji *basso continuo*.

.....

.....

.....

.....

6.

Zadanie 6. (0–7) 🎧 🎵

0–1–2–
3–4–5–
6–7

Zapoznaj się z zapisem nutowym i nagraniem utworu *Tambourin (Tamburyn)* Jean-Philippe'a Rameau. Zapis nutowy utworu znajduje się w *Przykładach nutowych do wybranych zadań*.

Przeprowadź analizę utworu *Tambourin*. W opisie uwzględnij:

- formę utworu
- charakterystykę elementów muzycznych (metrorytmiki i agogiki, harmoniki)
- rodzaj faktury
- charakterystykę partii prawej i lewej ręki.

Podaj nazwę gatunkową utworu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7. (0–2)

Uzupełnij tabelę. Do każdego z podanych elementów dzieła muzycznego dopasuj dwa terminy z nim związane. Nazwy terminów wybierz spośród podanych poniżej.

con sordino ritardando morendo a vista portato accelerando

7.
0–1–2

Elementy dzieła muzycznego	Termin	Termin
agogika		
artykulacja		

Zadanie 8. 🎧

Zapoznaj się z początkowym fragmentem nagrania i zapisu pierwszej części utworu Wolfganga Amadeusza Mozarta, który nazwano „Dysonansowym”.

Adagio.

Allegro.

8.1.

Zadanie 8.1. (0–2)

0–1–2

Podaj nazwę zespołu kameralnego, na który został przeznaczony utwór Wolfganga Amadeusza Mozarta, oraz podaj typ faktury muzycznej, który dominuje w zaprezentowanym fragmencie utworu.

Nazwa zespołu kameralnego:

Typ faktury:

8.2.

Zadanie 8.2. (0–1)

0–1

Wyjaśnij, co spowodowało, że utwór nazwano „Dysonansowym”.

.....
.....

Zadanie 9. (0–2)

W których z utworów wymienionych poniżej można usłyszeć menueta? Zaznacz **dwie** poprawne odpowiedzi spośród podanych.

- A. Ludwig van Beethoven, *III Symfonia Es-dur*
- B. Maurice Ravel, *Nagrobek Couperina*
- C. Wolfgang Amadeusz Mozart, serenada *Eine kleine Nachtmusik*
- D. Edward Grieg, *I Suita „Peer Gynt”*
- E. Béla Bartók, *V Kwartet smyczkowy*

9.

0–1–2

Zadanie 10. 🎧

Wysłuchaj fragmentów trzech koncertów solowych skomponowanych w XX i XXI wieku (numery przykładów muzycznych są zapowiedziane w nagraniach).

Zadanie 10.1. (0–3)

Rozpoznaj, na jaki instrument jest przeznaczony każdy z wysłuchanych koncertów. Nazwy instrumentów wpisz w odpowiednie miejsca tabeli.

Numer przykładu muzycznego	Nazwa instrumentu
Przykład 1.	
Przykład 2.	
Przykład 3.	

10.1.

0–1–
2–3
Zadanie 10.2. (0–1)

Wymień **dwie** cechy charakterystyczne dla tradycji koncertu solowego obecne we **wszystkich** wysłuchanych przykładach muzycznych.

.....

.....

.....

10.2.

0–1

10.3.

0-1

Zadanie 10.3. (0-1)

Podaj numer przykładu, w którym wystąpiła kadencja solisty. Wyjaśnij, jaką rolę pełniła kadencja w koncercie solowym epoki klasycyzmu.

Kadencja występuje w przykładzie nr

Wyjaśnienie:

.....

.....

11.

0-1-2

Zadanie 11. (0-2)

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	<i>Kalevala</i> to epos fiński, który stanowił inspirację dla wielu utworów Jeana Sibeliusa.	P	F
2.	Podwaliny dla stylu narodowego w muzyce rosyjskiej stworzył Piotr Czajkowski.	P	F
3.	W twórczości wokalnoinstrumentalnej Stanisława Moniuszki znalazły miejsce tylko opery i pieśni.	P	F

Zadanie 12. 🎧🎵

Zapoznaj się z nagraniem i zapisem nutowym miniatury fortepianowej *Dziecko usypia* z cyklu *Sceny dziecięce* Roberta Schumanna. Zapis nutowy utworu znajduje się w *Przykładach nutowych do wybranych zadań*.

12.1.

0-1

Zadanie 12.1. (0-1)

Wyjaśnij, dlaczego ten utwór jest typowym przykładem romantycznej miniatury instrumentalnej.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 12.2. (0–1)

Podaj tytuł innego cyklu miniatur fortepianowych Roberta Schumanna.

.....

12.2.

0–1

Zadanie 12.3. (0–1)

Wymień dwóch innych kompozytorów pierwszej połowy XIX wieku, w których twórczości miniatura fortepianowa zajęła ważne miejsce.

1.

2.

12.3.

0–1

Zadanie 13. (0–1)

Uzupełnij tabelę. Uporządkuj chronologicznie podane poniżej wydarzenia z historii muzyki. Wpisz numery 1–4 we właściwej kolejności, gdzie 1 oznacza wydarzenie chronologicznie pierwsze, a 4 – wydarzenie chronologicznie ostatnie.

13.

0–1

Wydarzenia	Chronologia
Johannes Brahms opublikował <i>IV Symfonię e-moll</i> op. 98.	
W Paryżu miała miejsce premiera <i>Święta wiosny</i> Igora Strawińskiego.	
Powstała pierwsza romantyczna opera niemiecka <i>Wolny strzelec</i> Carla Marii von Webera.	
John Cage zaskoczył publiczność Maverick Concert Hall w Woodstocku eksperymentalnym utworem <i>4:33</i> .	

Zadanie 14. 🎧 🎵

Zapoznaj się z fragmentem nagrania i zapisu nutowego *Symfonii psalmów* Igora Strawińskiego. Inspiracją do napisania tej kompozycji była muzyka epoki średniowiecza i baroku. Zapis nutowy utworu znajduje się w *Przykładach nutowych do wybranych zadań*.

14.1.

0-1-2

Zadanie 14.1. (0-2)

Podaj jeden przykład inspiracji muzyką średniowiecza i jeden przykład inspiracji muzyką baroku.

Przykład inspiracji muzyką średniowiecza:

.....

.....

Przykład inspiracji muzyką baroku:

.....

.....

14.2.

0-1

Zadanie 14.2. (0-1)

Wymień dwa elementy języka muzycznego wysłuchanego utworu, które decydują o jego modernistycznym brzmieniu.

.....

.....

.....

14.3.

0-1

Zadanie 14.3. (0-1)

Podaj nazwę kierunku w muzyce XX wieku, który reprezentuje *Symfonia psalmów* Igora Strawińskiego.

.....

Zadanie 15.

Na poniższym schemacie dramatu muzycznego *Wozzeck* Albana Berga ukazano powiązanie scen dramatycznych z muzyką w obrębie trzech aktów.

AKT I

Wozzeck i jego otoczenie	5 utworów charakterystycznych
1. Wozzeck i Kapitan	Suita (preludium – pawana – gigue – gawot – aria)
2. Wozzeck i Andrzej	Rapsodia
3. Wozzeck i Maria	Marsz wojskowy i Kotłyszanka
4. Wozzeck i Doktor	Passacaglia (temat z 21 wariacjami)
5. Maria i Tamburmajor	Andante affettuoso (quasi Rondo)

AKT II

Perypetie

Wozzeck upewnia się w podejrzaniach Marii o zdradę

Symfonia w pięciu częściach

1. Maria z dzieckiem i Wozzeck – rodzą się podejrzania	– Sonata
2. Kapitan i Doktor wyśmiewają Wozzecka	– Fantazja i 3-tematyczna fuga
3. Wozzeck stawia zarzuty Marii	– Largo
4. Taniec Marii i Tamburmajora w karczmie	– Scherzo
5. Wozzeck pobity przez Tamburmajora w koszarach	– Rondo marziale con introduzione

AKT III

Katastrofa

Wozzeck morduje Marię i popełnia samobójstwo

Sześć inwencji

1. Marię dręczą wyrzuty sumienia	– Inwencja na jeden temat
2. Wozzeck zabija Marię	– Inwencja na jeden dźwięk
3. Wozzeck szuka zapomnienia w szynku	– Inwencja na rytm
4. Wozzeck topi się w stawie interludium instrumentalne przy zamkniętej kurtynie	– Inwencja na 6-dźwiękowy akord
5. Zabawa dziecka	– Inwencja na tonację d-moll
	– Inwencja na powtarzający się ruch ósemkowy (perpetuum mobile)

www.encyklopediateatru.pl

Zadanie 15.1. (0–1)

Podaj nazwy dwóch cyklicznych gatunków instrumentalnych, które wykorzystał kompozytor w *Wozzecku*.

1.

2.

15.1.

0–1

15.2.

0-1

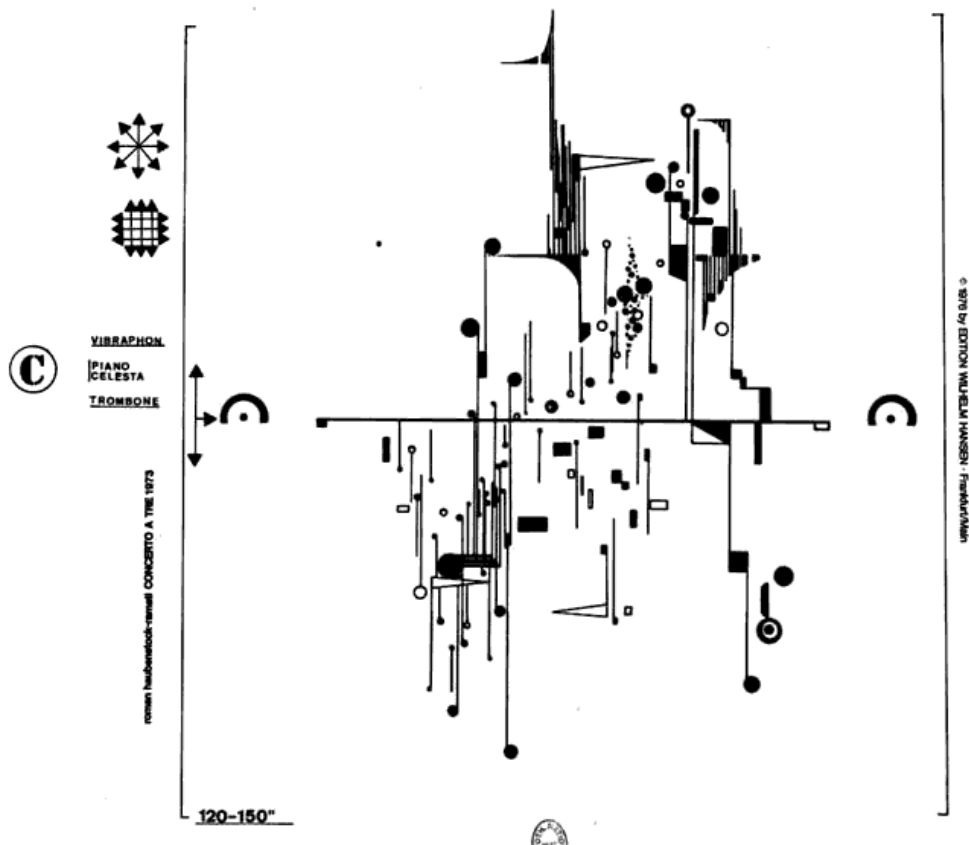
Zadanie 15.2. (0-1)

Wozzeck Berga jest dziełem reprezentatywnym dla dramatu ekspresjonistycznego. Uzasadnij to twierdzenie na podstawie akcji dramatu.

.....
.....
.....
.....

Zadanie 16. (0-1)

Na poniższej ilustracji przedstawiono zapis fragmentu kompozycji Romana Haubenstock-Ramatiego *Harmonie i hałasy* (*Harmonies and noises*).

16.

0-1

Określ rodzaj zapisu muzycznego, jaki Roman Haubenstock-Ramati zastosował w tej kompozycji. Podaj nazwę formy, która powstanie w czasie realizacji tego zapisu.

Rodzaj zapisu muzycznego:

Nazwa formy:

Zadanie 17. (0–15)

17.

0–15

Wybierz jeden z poniższych tematów i napisz wypracowanie.

- W wypracowaniu rozważ problem podany w temacie.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 wyrazów.
- Numer wybranego tematu wpisz w wyznaczone miejsce.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu, nie pisz na marginesach.

Temat 1.

Opisz rozwój koncertu solowego na podstawie trzech wybranych utworów tego gatunku pochodzących z różnych epok. W wypowiedzi uwzględnij budowę cyklu, obsadę wykonawczą, charakterystykę partii solowej i orkiestrowej oraz sposób współdziałania tych partii.

Temat 2.

Od happeningów Johna Cage’a do aleatoryzmu kontrolowanego Witolda Lutosławskiego. Omów powstanie i różne sposoby wykorzystania idei przypadku w muzyce XX wieku na podstawie trzech wybranych utworów.

WYPRACOWANIE

na temat nr

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BRUDNOPIS
(nie podlega ocenie)

HISTORIA MUZYKI

Poziom rozszerzony

Formuła 2023

HISTORIA MUZYKI

Poziom rozszerzony

Formuła 2023

HISTORIA MUZYKI

Poziom rozszerzony

Formuła 2023

